

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်ခဲ့သောဘေးများ

သင်ခန်းစာဦးတည်ချက်များ

ဤအခန်းပြီးဆုံးသောအခါတက်ရောက်သူများသည်-

- ❑ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်နေသော မြေထု၊ ရေထု၊ လေထု ဆိုင်ရာ ဘေး (၁၀) မျိုး နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း အခြေအနေများ
 - ❑ ၎င်းဘေးများ၊ ဖြစ်ပေါ်ရသည့်အကြောင့်ရင်းနှင့်ဖြေရှင်းမှုများ
 - ❑ ဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံများကိုအသုံးပြုခြင်း
- တို့အား ရှင်းပြနိုင်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံအများဆုံးဖြစ်သောဘေး(၁၀)မျိုး

- ☐ မီးဘေး
- ☐ လေဘေး
- ☐ ရေဘေး
- ☐ ငလျင်ဘေး
- ☐ ဆူနာမီ
- ☐ မြေပြိုခြင်း
- ☐ မိုးခေါင်ခြောက်သွေ့ခြင်း
- ☐ မုန်တိုင်းလှိုင်း
- ☐ တောမီး
- ☐ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးအန္တရာယ်အခြေအနေ

- ❑ ဒုတိယမြောက် ရာသီဥတုဘေးဒဏ် အများဆုံး တွေ့ကြုံရသော နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။
- ❑ လူပေါင်း (၄၅၀,၀၀၀)ခန့် ရွှေ့ပြောင်း နေကြရသည်။
- ❑ ရေကြီးခြင်းနှင့် မြေငလျင် များ အများဆုံးဖြစ်သည်။
- ❑ ပြည်တွင်း လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှု အရှည်ကြာဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။
- ❑ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုတွင် စိန်ခေါ်ချက်များရှိနေသည်။
- ❑ ရေကြီးမှု ၃ နှစ် ဆက်တိုက် ကြုံတွေ့နေရသည်။ (၂၀၁၄၊ ၂၀၁၅၊ ၂၀၁၆)
- ❑ ဆိုင်ကလုန်း ဖြစ်ပေါ်ဖြတ်သန်းမှု အကြိမ်အရေအတွက် တိုးလာသည်။နှစ်တိုင်းဖြစ်လာသည်။

<http://www.inform-index.org>

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးများ (၁၉၀၁ - ၂၀၁၁)

ကာလ	ဘေးအမျိုးအစား	အရေအတွက်	သေဆုံးသူ	ထိခိုက်သူ	ဘဏ္ဍာငွေဆုံးရှုံးမှု USD (,၀၀၀)
1901-1910	လေမုန်တိုင်း	1	600	-	-
1921-1930	မြေငလျင်	2	586	-	-
	လေမုန်တိုင်း	2	2,706	40,000	-
1931-1940	လေမုန်တိုင်း	1	1,000	150,000	-
1941-1950	မြေငလျင်	1	15	-	-
1951-1960	လေမုန်တိုင်း	1	-	-	-
1961-1970	ကပ်ရောဂါ	1	-	-	-
	ရေကြီး	2	124	-	-
	လေမုန်တိုင်း	5	1,448	747,719	11,700
1971-1980	ရေကြီး	4	3	1613,000	-
	တောမီး	1	-	30,000	11,000
	လေမုန်တိုင်း	2	200	132,000	-

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးများ (၁၉၀၁ - ၂၀၁၁)

ကာလ	ဘေးအမျိုးအစား	အရေအတွက်	သေဆုံးသူ	ထိခိုက်သူ	ဘဏ္ဍာငွေဆုံးရှုံး USD (,၀၀၀)
1981-1990	မြေငလျင်	1	730	-	1,000
	ကပ်ရောဂါ	1	10	800	-
	တောမီး	1	8	48,588	
	လေမုန်တိုင်း	1	11	36,000	-
1991-2000	မြေငလျင်	2	11	136	36,100
	ရေကြီး	6	190	584,697	553,915
	လေမုန်တိုင်း	1	17	64,970	10,000
2004	ဆူနာမီ	1	600	-	-
2006	လေမုန်တိုင်း (Mala)	1	37	-	428.56 mil Kyats
2008	လေမုန်တိုင်း (Nargis)	1	133,000	-	-
2010	လေမုန်တိုင်း (Giri)	1	-	260,000	
2011	မြေငလျင်	1	74	18,000	

၁။ လေမုန်တိုင်း

- ❑ လေမုန်တိုင်းဆိုသည်မှာလေထဲတွင်အရှိန်ပြင်းစွာတိုက်ခတ်နေသောလေဝဲကတော့ကြီးဖြစ်
- ❑ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းကို မုန်တိုင်းလှိုင်း နှင့် အတူတွေ့ရလေ့ရှိသည်။
- ❑ ဆိုင်ကလုန်းသည် မိုးဦးကာလ (ဧပြီလ နှင့် မေလ) နှင့် မိုးနှောင်းကာလ (အောက်တိုဘာနှင့် နိုဝင်ဘာလ) များတွင် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။
- ❑ လေတိုက်နှုန်းသည် တစ်နာရီ (၁၀၀) ကိုလိုမီတာမှ (၁၃၀) ကီလိုမီတာ နှုန်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကမ်းရိုးတန်းကို ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်လေ့ရှိသည်။
- ❑ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းနှင့်အတူမိုးသည်းထန်ခြင်းနှင့်မုန်တိုင်းလှိုင်းများ ဖြစ်တတ်သည်။

ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းတွင် အဖျက်စွမ်းအား(၃)မျိုး ရှိသည်။

- လေကြမ်းတိုက်ခြင်း
- မုန်တိုင်းလှိုင်း
- မိုးသည်းထန်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင်ဖြစ်ပေါ်သော မုန်တိုင်းများ၏ လေတိုက်နှုန်းနှင့် အကျယ်အဝန်း ပမာဏများကို ခွဲခြားခြင်း

စဉ်	အခေါ်အဝေါ်	လေတိုက်နှုန်း (၁နာရီ/ကီလိုမီတာ)	အချင်း (မိုင်)
၁	လေဖိအားနည်း	≤ ၃၂	-
၂	လေဖိအားနည်းရပ်ဝန်း	၃၂-၃၈	-
၃	မုန်တိုင်းငယ်	၅၅-၇၂	၁၀၀
၄	မုန်တိုင်း	> ၇၃	၃၀၀-၄၀၀
၅	ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းကြီး	> ၁၅၀	၄၀၀-၅၀၀

(၁၈၈၇-၂၀၀၉)A ထိမြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းဒေသကိုဖြတ်ကျော်ခဲ့သောမုန်တိုင်း

လ	ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် တွင်ဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်သော မုန်တိုင်း	မြန်မာကမ်းရိုးတန်းသို့ ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်ခြင်း
JAN	16 (1%)	2(2%)
FEB	3 (0%)	1(1%)
MAR	8 (1%)	---
APR	32 (3%)	15(19%)
MAY	98 (7%)	27(30%)
JUN	111 (9%)	1(1%)
JUL	180 (15%)	---
AUG	192 (15%)	--
SEP	209 (17%)	---
OCT	190 (15%)	14(18%)
NOV	141 (11%)	14(18%)
DEC	77 (6%)	9(11%)
Total	1267 (100%)	83(100%)
Total	10.49	0.66

ပြီလနှင့် မေလသည်
မုန်တိုင်းကြိုကာလဖြစ်
ပြီး ၄၃ % မှာ ကုန်း
တွင်းသို့ ဝင်ရောက်
ခဲ့သည်။

၆A ဘက်တိုဘာ၊နိုဝင်
ဘာ၊ဒီဇင်ဘာလတို့
သည်ဒုတိယမုန်တိုင်း
ကာလ ဖြစ်ပြီး ၄၇ %
မှာ ကုန်း တွင်းသို့
ဝင်ရောက် ခဲ့သည်။

- ❑ မုန်တိုင်းလေပွေနှင့် ပြင်းထန်သောမုန်တိုင်း လေများသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ကို တိုင်းခတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုတ်တရက်ရေကြီးခြင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။
- ❑ သမပိုင်းမုန်တိုင်းများ၏ လေပြင်းများမှဖြစ်ပေါ်သော လှိုင်းများမှ စတင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ်းရိုးတန်းမြေနှိမ့်ဒေသများသည်သတိထားရမည့်ဒေသများဖြစ်သည်။
- ❑ မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်း ကီလိုမီတာ (၂၄၀၀) ခန့်ရှည်လျားပြီးဘင်္ဂလားပင်လယ်အရပ်၊ အက်ဒမန်ပင်လယ်တို့မှဖြစ်ပေါ်သောလှိုင်းများ၊ဆိုင်ကလုန်းများနှင့်ဆက်နွယ်သော ဆက်နွယ်သောဘေးဒဏ်ကိုကြုံရလေ့ရှိသည်။

၂။ ရေကြီးခြင်း/ရေဘေး

- ❑ မြန်မာနိုင်ငံတွင် A များ A ဘေးဖြင့် မိုးတွင်းကာလတွင် (ဇွန်-ဧပြီ ၁၀) ရေကြီးခြင်း၊ ရေဘေး ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။
- ❑ ရေကြီးခြင်းသည် နေရာဒေသတစ်ခုတွင် (၁ - ၇) ရက် A တွင်း မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြစ်ကြီးများနှင့် မြစ်ချောင်းများတွင် A များ A ဘေးဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။
- ❑ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြစ်ငယ်များနှင့် စမ်းချောင်း များမှ ရေများသည် ထုထည်ကြီးများသော A ရှိန်ပါသော ရေများ A ဖြစ် ဧပြီ ၁၀ ပိုင်းဒေသများသို့ စီးဆင်းသွားကြသည်။
- ❑ ရေကြီးခြင်းသည် သီးနှံများ၊ မွေးမြူထားသော တိရစ္ဆာန်များကို ပျက်ဆီးစေပါသည်။

ရေကြီးခြင်း/ရေဘေးA မျိုးA စားများ

မြစ်ရေကြီးခြင်းများ

- ကျယ်ပြန့်/EရိယာA ကျယ်ရေလွှမ်းမိုးခြင်း
- မြစ်ကြီးများ

ရုတ်တရက်ရေကြီးခြင်း

- မြစ်ငယ်များစီးဆင်းရာလမ်း
- တောင်ထူထပ်သောဒေသများရှိစမ်းချောင်းများ
- ရေလှောင်ကန်များပြည့်လွှဲခြင်း
- မိုးတွင်းကာလမိုးသည်းထန်ခြင်း

ရေကြီးခြင်း/ရေဘေးA မျိုးA စားများ

မြန်တိုင်းကြောင့်ရေကြီးခြင်း

- ကမ်းရိုးတန်းရေကြီးခြင်း (မုန်တိုင်း လှိုင်း)
- မြစ်ငယ်များရေကြီးခြင်း (ရုတ်တရက်ရေကြီးခြင်းများ)

ဒေသတွင်းရေကြီးခြင်းများ (လူလုပ်ရပ်ကြောင့်)

- တိမ်များတွန်းကန်ခြင်း၊ မြေရွဲ့စိုခြင်း၊
မြေစိုက်ဝင်မှုA ဘေးကောင်းခြင်း
- A ခြေခံA ဆောက်A A^၀ များ နည်းပါးခြင်းနှင့်
ဆောက်နည်းမမှန်ခြင်း

- ❑ မိုး/လေဌာနက ကြိုတင်ခန့်မှန်း
- ❑ ဆိုးဝါးပြင်းထန်ပါက(တီပွီနှင့်ရေဒီယို) မှမကြာခဏ(၃ နာရီတစ်ခါ) သတိပေးချက်ထုတ်ပြန်ပေး
- ❑ ရေကြီးခြင်းA ကြိမ်A ရေA တွက်တိုးပွားများပြားလာခြင်းသည်A မိက ရေလမ်းကြောင်းများတွင်နှုန်းများထူထပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်
- ❑ Eရာဝတီမြစ်A တွင်းသို့နှုန်းတန်ချိန်ပေါင်း(၂၂၉)တန်နှစ်စပါA နည်ကျ လျက်ရှိ
- ❑ A ကျိုးဆက်A နေဖြင့်မြစ်များတစ်လျှောက်ရှိများစွာသောဒေသများတွင် မကြာခဏရေကြီးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

၃။ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း

A ချိန်ကာလ A တော်ကြာသည်။ ထိုမိုးရွာသွန်းမှုမရှိခြင်း၏ A ကျိုးဆက် ဖြစ်သည်။ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းသည် ချက်ချင်း ရုတ်တရက်ဖြစ်သော ဘေးမဟုတ်ဘဲ တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်လာသော ဘေးဖြစ်သည်။ (Slow onset)

- ❑ ရေရရှိမှုခက်ခဲလာခြင်း၊ ရေပမာဏ လျော့နည်းလာခြင်း
- ❑ စိုက်ပျိုးရန်ခက်ခဲလာခြင်း
- ❑ မိုးခေါင်သည်ထက်ခေါင်လာခြင်း၊ တဖြည်းဖြည်းဖြစ်ပျက်လာခြင်း
- ❑ လူများ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာစေသည့် A ကြောင်းများဖြစ်ခြင်း
- ❑ A ခြေA နေဆိုးဝါးပြင်းထန်မည့်A ကြောင်း ကို ကြိုတင်မသိရှိခြင်း
- ❑ ပထဝီA နေA ထားA ရကျယ်ပြန့်ကြီးမားလာခြင်း
- ❑ A ကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ရန်၊တုန့်ပြန်ရန်ခက်ခဲခြင်း
- ❑ လပေါင်းများစွာ မှ နှစ်ပေါင်းများစွာတိုင်အောင် A ချိန်ကြာမြင့်လာခြင်း
- ❑ ပြောင်းလဲလာမှုများကိုဆက်လက်စစ်ဆေး စောင့်ကြည့်ရန် လိုအပ်လာခြင်း
- ❑ A ကျိုးဆက်များမှာ တစ်ဆထက်တစ်ဆ တိုးပွားလာခြင်း

A ပူပိုင်းဒေသ

- ❑ မကွေးတိုင်း၊မန္တလေးတိုင်းနှင့်စစ်ကိုင်းတိုင်း
၏ခရိုင်(၁၃)ခုရှိ(၅၄)မြို့နယ်သည်ခြောက်
သွေ့နံ့A တွင်းတည်ရှိ
- ❑ မိုးရေချိန်(၆၀၀-၁၀၀၀)မီလီမီတာရှိပြီးA
လွန်ခြောက်သွေ့သောနံ့A တွင်းကျရောက်
- ❑ တစ်နိုင်ငံလုံးတွင်မိုးရွာသွန်းမှု(၁၀%)ရရှိချိ
န်တွင်ထိုဒေသများတွင်(၃.၂%)သာရရှိ
- ❑ A မိကA ကြောင်းတစ်ခုမှာA°မသုံးရန်၊လု
၊လုပ်ငန်းသုံးရန်A တွက်လောင်စာထင်းလို
်းလိုA ပ်လာခြင်း၊A ပြင်စိုက်ပျိုးမြေလိုA
မြေလိုA ပ်လာခြင်း

ရေရှားပါးလာ...

စိုက်ပျိုးရေမရ...

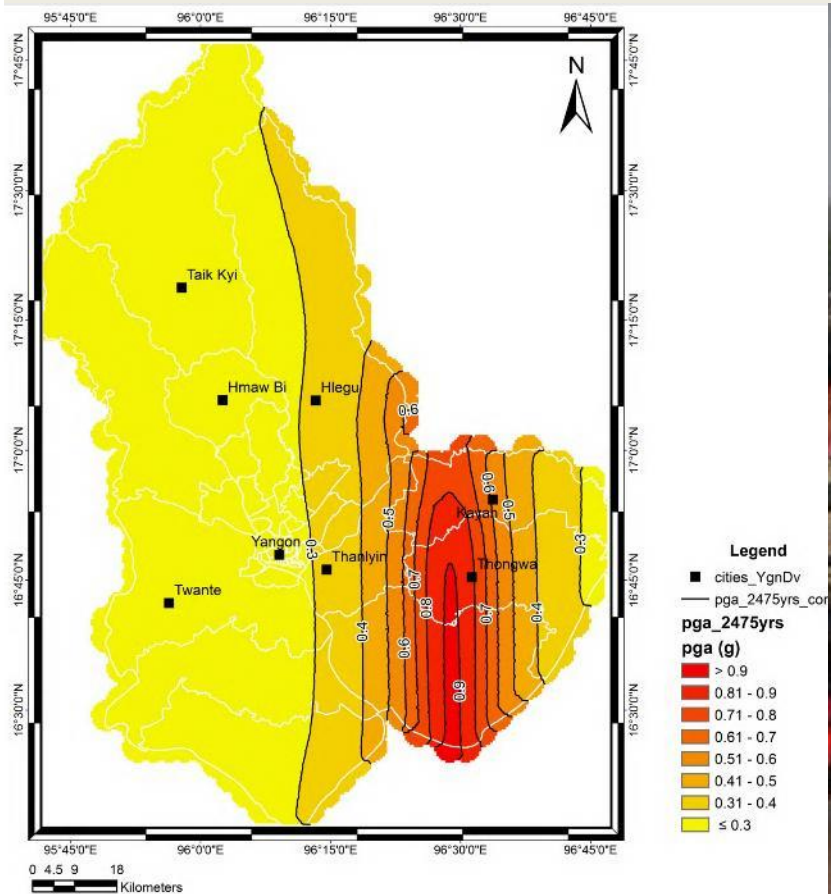
ဝင်ငွေမရှိ...

လုပ်ငန်းမရှိ...

ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ

(၅)သိန်းကျော်ခန့်ရှိ

ငှါမြေလျင်

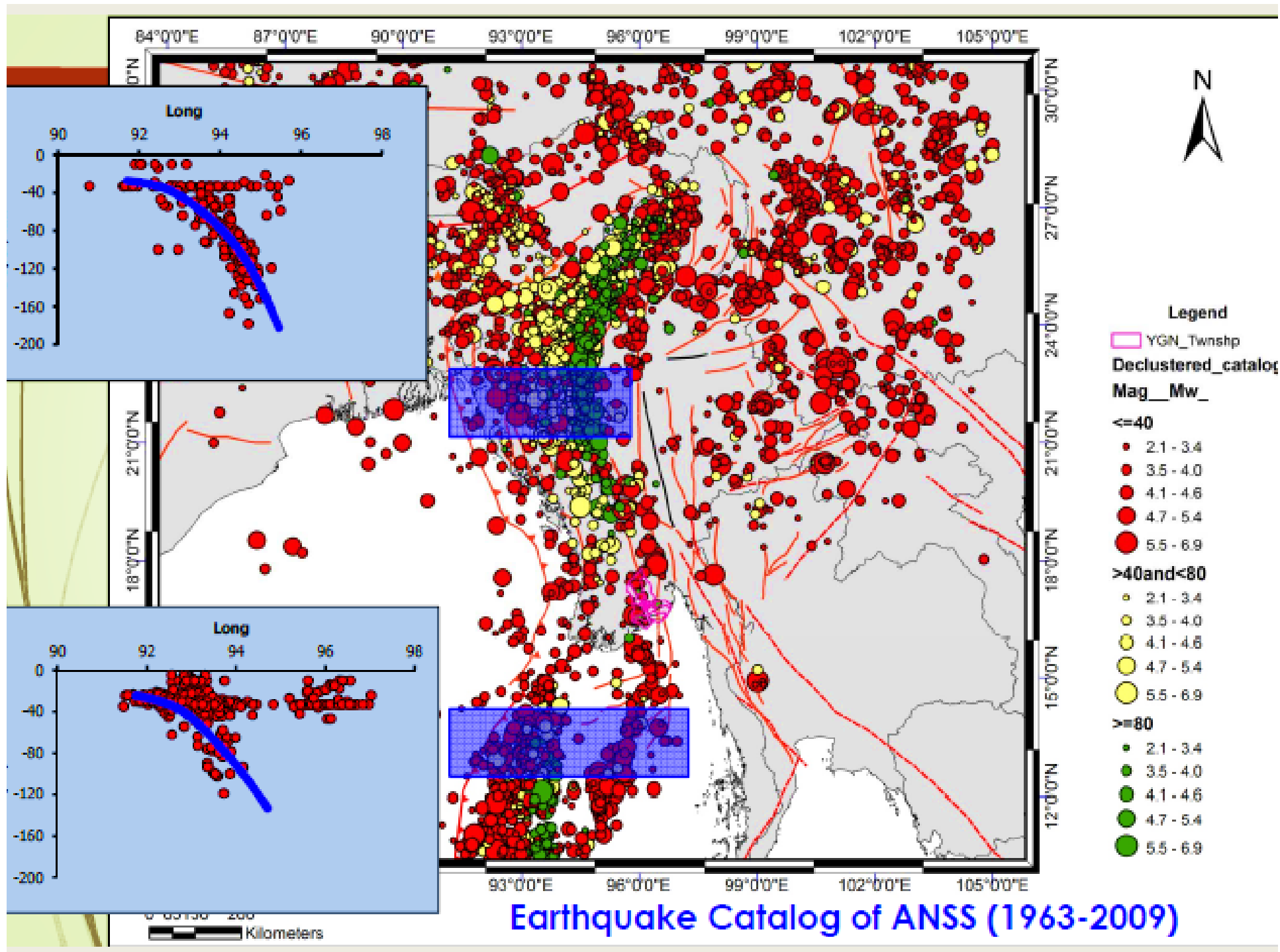
မြေလျင်ဆိုသည်မှာ...

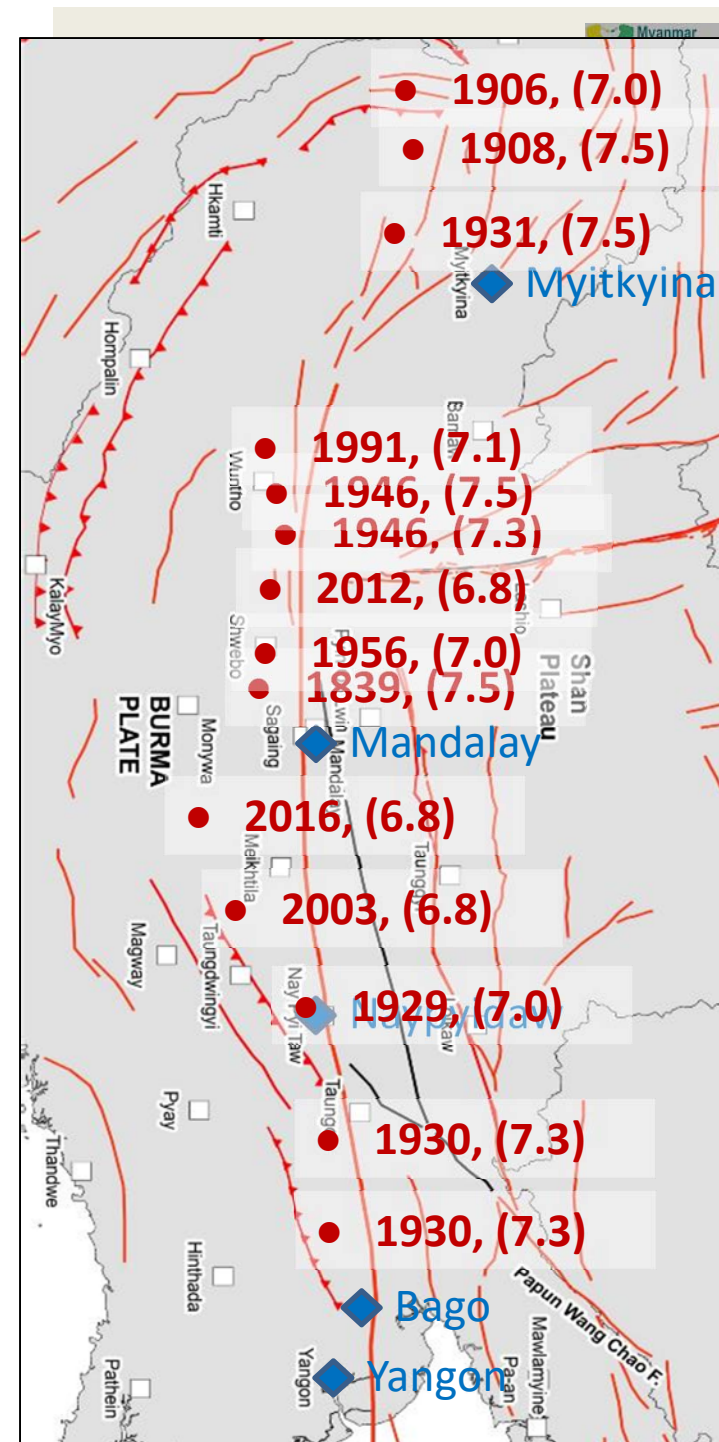
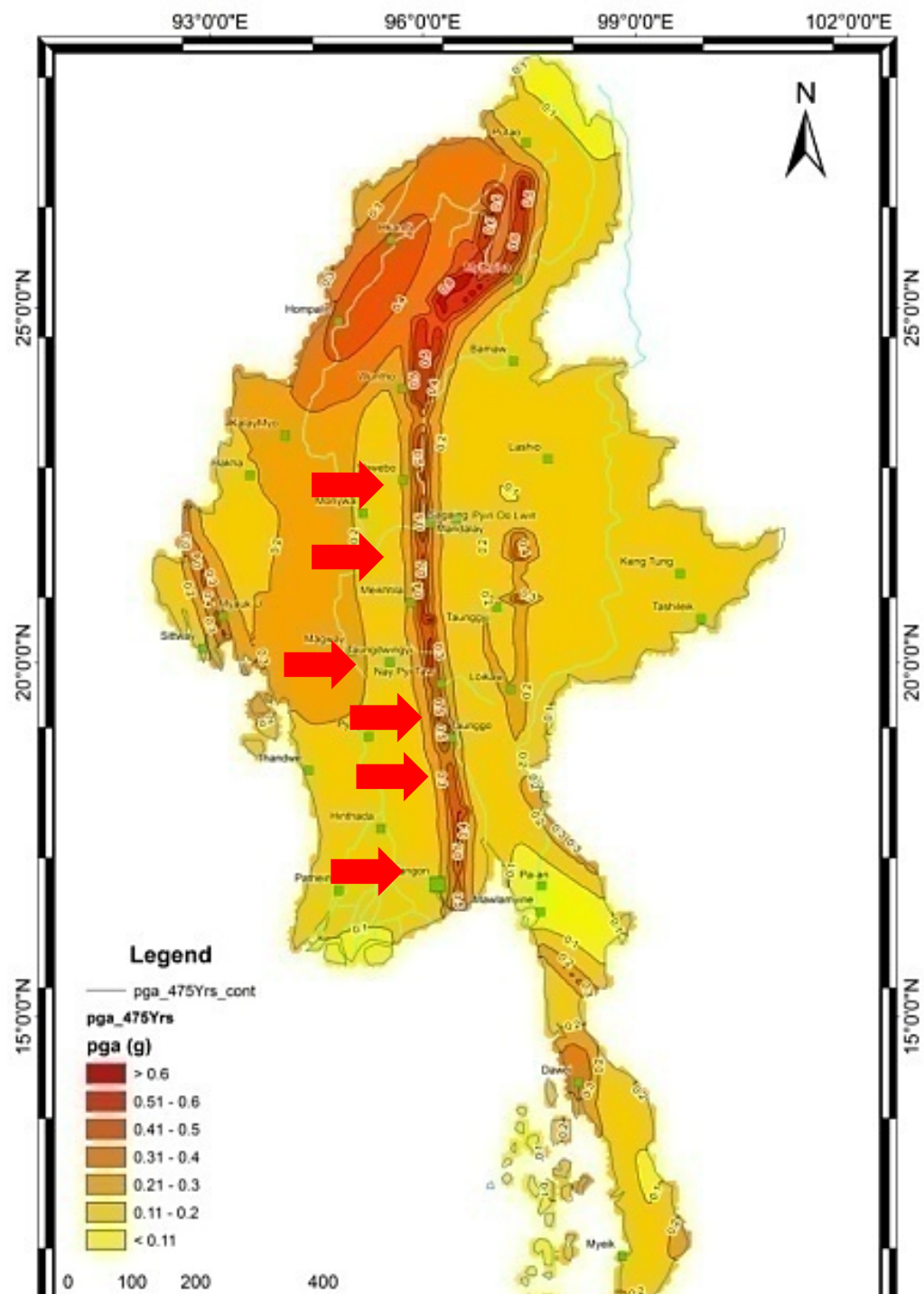
မြေလျင်ဆိုသည်မှာကမ္ဘာ့မြေကြီး၏ A ဘက်ဖက်မျက်နှာပြင်ရှိ ကျောက်သားများတွင်ရှိသောစွမ်းအားများရုတ်တရက်လွတ်ထွက်သွားခြင်းကြောင့် ကြောင့်လှုပ်ခါခြင်း(သို့)ခါရမ်းခြင်း(မြေထုနှင့်ဆိုင်ရာ)

ကမ္ဘာ့မြေလွှာ A တွင်းရှိမာကြောသော A ပိုင်းများသည် ပြင်ပနှင့် A တွင်းပိုင်းဖြစ်စပ်များကြောင့်ထို A လွှာပေါ်တွင်မှီတင်းနေထိုင်ကြသော သက်ရှိသက်မဲ့နှင့် A ရာ A ဘေးလုံးတို့တုန်ခါသွားခြင်း(နည်းပညာဆိုင်ရာ)

ဖြစ်ရသော A ကြောင်းရင်း

ကမ္ဘာ့မြေကြီး၏ A တွင်းပိုင်းမီးတောင်(သို့)မြေလွှာကျောက်ချပ်ကြီးများ တွန်းထိုးမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲသက်ရောက်မှုများ

- ❑ A ဆောက်အ ပီးများ၊ တံတားများ။ ရေတံများ၊ တိုင်များ၊ ထောက်တိုင်များနှင့် နံရံတံတိုင်းများတို့ ဖြေးဖြေးချင်း (သို့) ပြင်းထန်စွာ ပျက်ဆီးသွားခြင်း
- ❑ တယ်လီဖုန်းတိုင်များနှင့် ဓါတ်ကြိုးများ၊ ရေနှင့် ဓါတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းများ ပျက်စီးခြင်း
- ❑ ဓါတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းများ ပေါက်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးကြိုးများ ပြတ်ကျခြင်း၊
- ❑ မီးလောင်ခြင်း များဖြစ်ပွားကြသည်။
- ❑ မြေလွှာများ ပုံမှန်ပူးကပ်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ ရွံ့အ ရည်များအ ဖြစ်ပြောင်းလဲခြင်း
- ❑ ဆူနာမီ။ ရေအောက်အ လွှာများ ပြောင်းလဲလာချိန်တွင် ပင်လယ်ကြမ်းပြင်နေရာ ရွေ့ခြင်းဖြင့် အ လွန်ကြီးမားသော လှိုင်းလုံးကြီးများကို ဖြစ်လာခြင်း။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လှုပ်ခတ်ခဲ့သောမြေငလျင်များ

ငလျင်A မည်	ဖြစ်သည့်နေ့	ပြင်းအား
ချောက်ငလျင်	၂၀၁၆	၆.၈+
တောင်တွင်းကြီးငလျင်	၂၂.၀၉.၂၀၁၃	၆+
တာလေငလျင်	၂၀၁၁	၆.၃+
သပိတ်ကျင်းငလျင်	၀၇.၂၀၁၂	၆.၅+
ပုဂံငလျင်	၀၈.၀၇.၁၉၇၅	၆.၅+
စစ်ကိုင်းငလျင်	၁၆.၀၇.၁၉၅၆	၇.၀
ပဲခူးငလျင်	၅.၅.၁၉၃၀	၇.၃
မေမြို့ငလျင်	၂၃.၃.၁၉၁၂	၈.၀
A င်းဝငလျင်	၂၃.၃.၁၈၃၉	မသိ

၅။ မြေပြိုခြင်း

- မြေပြိုခြင်းဆိုသည်မှာမြေလွှာများ၊ကျောက်နှင့်မြေကြီးပြင်တို့သည်ကမ္ဘာဆွဲA ဘေးနှင့်မြေA လွှာသစ်များပေါ်ထွက်ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
- သဘာဝလျော့စောက်တစ်ခု၏A စိတ်A ပိုင်းတစ်ခုသည်၎င်း၏A လေးချိန်ကိုမထိန်းနိုင်သောA ခါဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- မြေပြိုခြင်းတစ်ခုဖြစ်စေပေတွင်ထင်ရှားသောရုပ်ပိုင်းA ဖြစ်A ပျက်(၃)ခုဖြစ်ပေါ်လေ့လှရှိသည်။၎င်းတို့မှာလျော့စောက်A စပိုင်းကျလာခြင်း၊ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလာခြင်းပွားလာခြင်းနှင့် မြေလွှာA ချပ်များ ပြုတ်ကျခြင်းများဖြစ်ပေါ်လေ့သည်။

မြေပြိုမှုဖြစ်ပွားရခြင်းများ

သဘာဝအကြောင်းတရားများ

ပထဝီအနေအထားများ
မြေပြိုခြင်း ဖြစ်စဉ်
ရေထုနှင့်ဆက်စပ်သောမြေထုပုံစံများ
မြေငလျင်တုန်လှုပ်မှုများ
မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်းများ
ပေါက်ကွဲသောတုန်လှုပ်ခြင်းများ
အခြားသောအချက်အလက်များ

လူကြောင့်ဖြစ်ခြင်း

လျော့များနှင့်၎င်းအစွန်းများကို တူးဖော်ခြင်း
တောပြုန်းတီးသော ပမာဏများကို မထိန်းချုပ်ခြင်း
ကျောက်တောင်များမိုင်းခွဲခြင်း ပမာဏကို မထိန်းချုပ်ခြင်း
အိမ်များနှင့် အဆောက်အအုံများ ပျက်စီးမှုများ တည်ဆောက်မှု
ပမာဏများပြားခြင်း
ရေကာတာများ၊ ရေလှောင်ကန်များ၊ တူးမြောင်းများ
တည်ဆောက်ခြင်း
စိုက်ပျိုးရန် တောင်ယာမီးရှို့ခြင်း

မြေပြိုခြင်းသက်ရောက်မှုများ

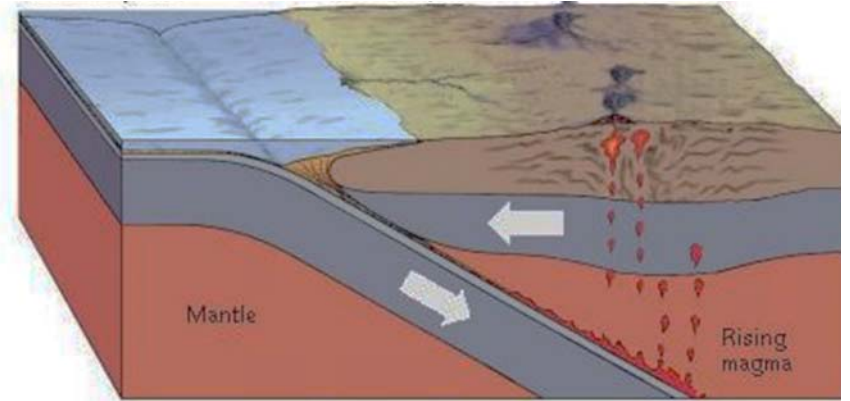
တိုက်ရိုက်ထိခိုက်မှု

- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပျက်စီးခြင်း
- သေကြေပျက်စီးခြင်း

သွယ်ဝိုက်ထိခိုက်မှု

- ဆိုးရွားသောရေလွှမ်းမိုးခြင်းများသည်ရေသိုလှောင်ရာ နေရာများ ဆီသို့ မြေပမာဏများစွာရွေ့လျားသွားခြင်း
- ရေလှောင်ကန်များကျိုးပေါက်သွားချိန်တွင် ရေကန် A တုများတွင်ရေသိုလှောင်မှုများလာသောကြောင့် A ကျိုး ဆက် A ဖြစ် A သက်များနှင့် သိုလှောင်ထားသော ရေများ ဆုံးရှုံးသွားခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

၆။ ဆူနာမီ

ဆူနာမီများသည် သမုဒ္ဒရာ၌ A ဘက်ကြမ်းပြင်ရှိမျက်နှာပြင်များတွင်-

- ❑ မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း၊
- ❑ မီးတောင်ပေါက်ခြင်း၊
- ❑ မြေပြိုခြင်း၊
- ❑ ပြုတ်ကျခြင်းများနှင့်
- ❑ ပကာခဲများကျရောက်မှု၊ ကျိုးဆက်များကြောင့် သမုဒ္ဒရာမျက်နှာပြင်မှ ကြီးမားပြင်းထန်သောလှိုင်းလုံး A တွဲကြီးများဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်ခဲ့သော ဆူနာမီ ၂၀၀၄

- ❑ ဆူနာမီ A များစုသည်ကြီးမားသောမြေငလျင်ကြီးများကြောင့်ဖြစ်လာသည်။
- ❑ A က်ဒမန်-နီကိုဘာကျွန်းစုများမှ စတင်သော ပြင်း A ဘေးများသည် မြေငလျင် နှစ်ခုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆူနာမီ A လတ်စားများဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။
- ❑ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဆူမာတြားငလျင်ကြောင့် A ချို့သောမြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်တွင် A လွန်ကြီးသော ဆူနာမီကြီးဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။
- ❑ ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် လှိုင်းများကျရောက်လာကာ A လွန် A သံကျယ်သော A ရှိန်ပြင်းရထားတစ်စင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။
- ❑ A င်ဒိုနီးရှားကမ်းရိုးတန်းတွင်နေထိုင်သောဒေသခံ (၁၀၀,၀၀၀) ကျော်ခန့် သေဆုံးခဲ့သည်။

၇။ မီး

- ❑ မီးဘေးအန္တရာယ်သည် ဘေးအန္တရာယ် အားလုံးတွင် (၇၃%) ခန့်ရှိသည်။
- ❑ မီးလောင်ခြင်းဖြစ်ရပ်များကြောင့် ဆုံးရှုံးသွားသော ငွေကြေးပမာဏသည် အချိန်ကြာနှင့်အမျှ ပိုမိုများပြားလာ သည်။
- ❑ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ဧရာဝတီ၊ စစ်ကိုင်းနှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး တို့သည် အဓိက နေရာ (၅)ခု ဖြစ်ပြီး ဖြစ်စပ်၏ (၆၃%)ခန့်ရှိသည်။
- ❑ နှစ်စဉ် ဒေါ်လာ ၁-၅ သန်း ခန့် ဆုံးရှုံးရသည်။

Source- Hazard Profile of Myanmar

မီးလောင်ခြင်းသဘောသဘာဝ

မီးလောင်ကျွမ်းရန် A မိကA ချက်(၃)ခု လို
A ပ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- လောင်ကျွမ်းရမည့်လောင်စာ၊
- A ဘက်စီဂျင်လေရှိခြင်း၊
- A ပူရှိန်မြင့်မားခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

A ထက်ပါ(၃)မျိုးသည်လောင်စာမှတစ်ဆင့်
A ပူရှိန်မြင့်မားရန်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည်။

A ပူ၊ A ဘက်စီဂျင် နှင့် လောင်စာ တို့သည် မီး
လောင်စေသည့် A ရာများဖြစ်သည်။

မီးငြိမ်းသတ်ခြင်းနည်းလမ်းများ

❑ သတိပေးတားမြစ်ခြင်းနည်း
ကန့်သတ်ခြင်း

လောင်စာများကိုဖယ်ရှား

❑ A ဧA ခပေးငြိမ်းသက်ခြင်းနည်း

ဧA ဘက်စီဂျင် (လေ) ကို ဖယ်ထုတ်ခြင်း
(သို့) ကန့်သတ်ခြင်း

❑ ပယ်ရှားခြင်းနည်း
ကန့်သတ်ခြင်း

A ပူချိန်လျော့ချခြင်း (သို့)

❑ ဓါတုပစ္စည်းသုံးခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တောမီး

မြန်မာနိုင်ငံသည် A ရှေ့တောင် A ဘာတွင်သစ်တောများရှိသော A များဆုံးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။တိုင်းပြည်၏(၄၀%)သည်သစ်တောများဖြင့်ဖုံး A ပ်လျက် ရှိသည်။

တောမီးလောင်မှုများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏တောမီးများသည်များသော A ဘးဖြင့်မျက်နှာပြင် A ပေါ်ပိုင်းတွင်လော ပိုင်းတွင်လောင်ကျွမ်းခြင်းဖြစ်သည်။ခြောက်သွေ့သောရာသီများတွင် A ဖြစ်များပြီး စ်များပြီး A များ A ဘးဖြင့်ဒီဇင်ဘာလ ဝန်းကျင်မှ မေလတိုင် A ဘင် ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့သည်ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး A ဘးလုံးတွင်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း A ထက် ပိုင်းဒေသများဖြစ်သောပဲခူးတိုင်း၊မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးများ၊ချင်းပြည်နယ်၊ကယား ပြည်နယ်၊ကချင်ပြည်နယ်၊ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့်ရှမ်းပြည်နယ်များတို့တွင်ပိုမိုကြုံရသည်။

တောမီး လောင်ရသည့် A ကြောင်းရင်းများ

လူသားများကြောင့်လောင်သောတောမီးများမှာ

- တောတွင်းမှီခိုနေထိုင်သူများ
- စီးကရက်မီးA လွယ်တကူလွှင့်ပစ်ခြင်းများ
- စွန့်ပစ်ပစ္စည်းA ပိုင်းA စများ
- မီးခြစ်များ၊မီးနှင့်ပြုလုပ်သောA ရာများကို ဆော့ကစားခြင်း

သဘာဝကြောင့် လောင်သော တောမီးများမှာ

- မိုးကြိုးပစ်ခြင်း
- မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်း
- မြေA ဘက်ကျောက်မီးသွေးများမှ လောင်ကျွမ်းခြင်း
- မိုးခေါင်ခြင်း

ကိုးကားစာရင်း

- MSWRR, Hazard profile of Myanmar, 2009
- UNDP, Hazard Assessment of Rakhine State, 2012
- UNICEF, CCRA, 2016
- HCT, Risk Assessment, 2016